

JURNAL DE ȘTIINȚE.

ESE DE PATRU ORİ PE LUNĂ

REDACTORII:

Prețul abonamentului:

București . . . 64 lei pe an
Districte 69 — —

D-r C. ESSARCU și Lt. D. ANANESCU.

ABONAMENTELE

se fac la Redacția, Strada Seraphim, ce 'i dice ș'a Pensionatului No. 10, în dosul Coltzi, și la DD. Librari.

Copriindere: Lecturile publice în România. — Conferința monetară internațională. — Lumina și Viața. — Imormintarea Esquimalilor. — Varietăți

INSTRUCȚIA ȘI EDUCAȚIA.

«Ne se poco io vi dia, da imputar sono,
Chè quanto io posso dar, tuto vi dono.

Ariosto.

Dacă puțin vă dau, nu sunt de imputat
Căci cât pot da, tot vă dau.

«Popolul care are cele mai bune școli
este cel d'antéii dintre populi; dacă nu
este astăzi va fi mâine.

(«Inles Simon» l'Ecole).

LECTURELE PUBLICE ÎN ROMÂNIA. — CORPUL PROFESORAL.

Am anunțat pe cititori noștri că D. Tro-ténu, directorul școlii de comerț în Galați, a început în acest oraș lecture în sensul celor ce se fac în București de membri Atheneului.

Priimim asemenea de la D. Stroe Belloescu profesor la școlă reală din Brăila o epistolă prin care ne anunță începerea conferințelor publice în acest oraș, conferințe la care asistă un public numeros și distinct.

D. Belloescu se va ocupa de științele pozitive dorind cu tot dinadinsul a le răspândi în societatea noastră. Convins de marele avantaj la care elle conduc spiritile ce se ocupă de dênsele dându-le logică și județiu, D. Belloescu va pune în lucrare totă activitatea sa pentru a le propaga pe un picior întins.

Numai luminând spiritile, dicea D. Belloescu în discursul seu de inaugurare al conferințelor din anul trecut, vom ajunge a vedé lucrurile cum sunt și a distinge civilizația de corupție și știința de șarlatanism!

În Ploesci asemenea au început cursuri publice D. Drăgoșescu a inaugurat aceste cursuri înainte unui public în mijlocul căria se afla un numer destul de mare de dame.

Sperăm că peste puțin vom pute anunța cititorilor noștri începerea lecturelor publice și în alte orașe ale României.

Ceea ce forméză națiile sunt ideile comune, sentimentele comune, tendințele și aspirațiile comune care unesc în concordie și stima reciprocă pe cetățeni, făcându-și să lucreze pentru un scop comun și constituind ast-fel forțe collective, puternice pentru realizarea binelui!

Ideile strimte și exclusive însoțite de ne-tolerență și de dorința violentă de a le impune cu orî ce preț altora nu pôte conduce de cât la discordie, la desunire, la neputință la îndirjirea cetățenilor uni în contra altora.

Corpul profesoral din Romania are o mare și nobilă misie a îndeplini. Având un scop

comun a realiza, dominați de sentimente și tendințe comune (cele mai nobile ce pot exista într'o nație) toți membri sei se pot înfrăți în pace și în concordie și constitui cea mai puternică forță colectivă din țerra română. Influența acestei forțe pentru binele nației va putea deveni imensă dacă toți membri corpului profesoral vor avea censeință de ceea ce pot, lucrând în armonie!

Vom reveni asupra acestei idee. E.

CONFERINȚA MONETARĂ INTERNAȚIONALĂ.

Mai multe țări au adoptat măsurile și greutățile franceze, basate pe systemul metric.

România le adoptă și ea.

D. Belloescu face în acest minut în Brăila lecture publice pentru a explica acest system.

Trei țări numai alle Europei Elveția: Belgia și Italia au priimit systemul monetar frances.

N'avem trebuință a dice cât de mult această uniformitate este comodă comerțului, științei, călătorilor.

Se scie că unitatea monetară a systemului metric este o bucată de argint cu greutatea de 5 grame și care se numesce *Franc*. Am putea și noi Români lua această unitate monetară având aceeși greutate și pe care am putea numi, după cum propune D. Heliade *Romanat*. D. Heliade explică numirea județului *Romanați* prin preința numeróselor monede ce se găsește în acest județ, monede numite *romanați*.

Francul, monedă, prețuesce cât o bucată de argint cântărind 5 grame, plus o fracțiune foarte mică, representând cheltueele ce cere monetisarea. Tóte celle l'alte piéce de argint sînt fracțiuni sau multiple a acestei unități.

Acéstă unitate servă asemenea drept basă monetelor de aur.

Mai multe dificultăți, (alle căroră explicare n'ar interesa într-'u nimic pe cititorii noștri), ivite în privința monetelor între celle trei Staturi ce au adoptat systemul metric au provocat o conferință monetară în Paris.

Franța este reprezentată în această conferință de D. Esquiron de Parieu, vice-president al consiliului de Stat, membru al Institutului și de D. Pelouze, membru al Institutului.

Elveția e represintată de D. Kern, ministrul seu la Paris.

Belgia de D. Fortemps senator și Italia de D. de Pratolongo.

Reproducem dintr'un jurnal frances: *Revista cursurilor științifice*, articolul următor, un resumat dintr'o lecție a D-lui *Moleschott* la universitatea din Zurich, care, de și vechie, dar a făcut un mare sgomot în Europa. Titlul ei este: *Lumina și Viața*, două cuvinte în care lectori noștri pot întrevede două termeni corespunđători ai inscripției jurnalului nostru: *Instrucția și Educația*.

LUMINA ȘI VIAȚA.¹⁾

Tot ce respiră și se mișcă pe pământ ține viața din lumina sórelui. Dacă expunem la lumină un vas cu apă și lăssăm cât va timp fundul său devine verde. Ast strat verde care s'a dezvoltat în fundul apei este format de animale și de vegetale d'o micșorime și d'o simplitate extremă. Germeni care dau nascere tuturor astor ființe sim-

1) Veđi N. 26, 27, 28, *Lumina*.

ple nu se dezvoltă de cât sub influința luminei. Dacă un vas plin cu apă pus 'n același condițiuni dar într'un loc întunecos, germeii nu manifestă cel mai mic semn de viață.

Sunt aproape o sută de ani de când se știe că este o armonie între respirația animalelor și aceea a vegetalelor, că adică: animalele absorb oxygenul aerului și dau afară acidul carbonic, pe când vegetalele din contră la lumina soarelui descompun acidul carbonic prin părțile lor verzi, opresc carbonul trebuincios pentru creșterea lor și dau afară oxygenul trebuincios animalelor. Noaptea la întunec plantele aspiră oxygen și degage acid carbonic ca și animalele. Fructele verzi se compoartă la întunec tot ca și foile verzi. Prin influința luminei nopțile luminoase din regiunile polare coc secerșurile în pucin timp, pe când mai multe zile de căldura noastră de vară nu le pôte fi d'ajuns.

Ce vor dice lectorele noastre aușind că florile, foile și fructele sunt făcute de aeru prin lumină? Când privim strălucitorele lor culori și când dulcele parfum face să nască o satisfacție senină în sufletul poetului, tot lumina este ș'atunci muma culorilor ș'a parfumului.

De vom pune plante verzi în pivnițe obscure ele devin albe, după cum se vede la salata de lăptucă, colorea verde nu se dezvoltă de cât la lumină.

Afară d'asta fiind-că verdele foilor este tot-d'aua însoțit d'un fel de ceră săracă în oxygen, putem dice că plantele dau din-tr'insele afară oxygen, nu pentru că sunt verzi ci ca să devie verzi, pe când uleiurile esențiale, considerate ca producătoarele parfumului, se formedă printr'o oxidație considerabilă. Affinitatea acestor uleiuri pentru oxygen se mărește la lumină. Pentru aceea Schoenbein, deduce cu drept cuvânt din diferitele stări luminoase ale atmosferii, gradul de intensitate al mirosurilor ce răspundesc florile dintr'o grădină. Așa spre exemplu cutare flóre care parfumă aeru șioa perde mirosul la întunec. Plantele dar datoreșc luminei parfumurile și culorile lor.

Influința bine-făcătoare a luminei nu se mărginesce numai asupra colorațiunii și parfumurilor, ci se întinde asupra vieții vegetalelor și animalelor.

Am șis mai sus că este o relație intimă între aerul atmosferic și vegetale și că prin respirația lor dau un gaz propriu pentru întreținerea combustiei. Un chimist engles, Priestley, a făcut experiența următoare în anul 1771: lăssă să ardă o lumânare într'un spațiu limitat până când se stinse, fiindcă s'a consumat oxygenul și s'a produs acid carbonic. Atunci introduse în vasul acela foi verzi de curând culese și aerul se curăți în șecce zile, astfel în cât putu lumânarea să ardă din nou. Astfel s'a observat pentru prima oră proprietățile importante ale oxygenului și rolul ce jocă el în natură.

Dar de unde provine acest oxygen care respandesce condiția vieții în atmosferă. Nică Priestley, nică Ingenhousz, n'au putut rezolva această questie. Șecce ani în urmă apăru lucrarea lui Senebier relativă la influința luminei solare asupra dezvoltării plantelor, care înavuți sciința cu astă simplă veritate: că lumina solară dă foilor proprietatea d'a ține în elle acidul carbonic, substanță nutritivă ce se află în aer și d'a deosebi gazul propriu pentru întreținerea vieții adică: oxygenul.

Spre a satisface complet curioșitatea umană rămâne a sci raportul volumului acidului carbonic absorbit și oxygenul exhalat (dat afară.)

Theodor de Saussur a rezolvat astă problemă, demonstrând că planta absorbă în volum și 'n greutate mai mult acid carbonic de cât nu degage oxygen, ceea ce a întărit doctrina lui Senebier.

Acest din urmă a observat că, căldura singură nu pôte effectua descompunerea acidului carbonic,

Astă influință reciprocă a atmosferei și a regnului vegetal se demonstră foarte lămurit prin modul cum planta móre de fόμε când este supusă la acțiunea luminei într'un spațiu circumscris. Șioa absorbă ea acidul carbonic pe care 'l degage noaptea, iar noaptea absorbă oxygenul și exhală acidul carbonic, care va fi din nou descompus prin lumina zilei următoare. Planta flământă se consumă ea însăși

ea și animalale când n'au alimente, fiind-că atunci se nutrește pe costul seǖ din propria materie a corpului seǖ. Planta ca și animalul nu pǖte trăi, nu pǖte crește sub influința luminei de cât având aer liber; făr'astă condiția animalul se 'necă, se năbusește, și planta mǖre de fǖme.

Căldura nu pǖte aici ține locul luminei, Natura a combinat lucrurile astfel ca plantele și animalele să se întreție unele p'altele: Câmpul acoperit cu grău ne nutrește, omul și animalele străbătând o pădure, o nutrim prin acidul carbonic ce dăm afară în actul respirațiunii.

Respirația nopturnă a animalelor nu se deosebesc de respirația lor diurnă, de cât că este mai slabă, fiind-că cantitatea acidului carbonic se micșorează nǖptea.

La animale nu există între viața nopturnă și cea diurnă astă opoziție însemnată ce se vede la vegetale. Cât pentru cauza acestei impuținări a acidului carbonic nu trebuie s'o căutăm atât în somn, cât în trecerea de la lumină la întunec, de la muncă la repaos.

Lumina a fost tot-d'ăuna considerată ca o condiție indispensabilă unei locuințe sănătoșe, locuințele neluminate bine tac pe ómenii paliți și umflați; nu numai atât, aste locuințe sunt în general friguroșe, umede și pline de emanațiunii vătămătoare sănătății. De curând s'au încercat a determina influența lipsei de lumină, pe urmă gradul de căldură și de umiditate asupra omului, spre a putea explica cum aceia care trăesc în case întunecoșe și prin ulițe strâmte nu pot prospera mai mult de cât planta într'o pivniță obscură.

Viața dar nu este tot una la lumină și la întunec.

O altă observație nu mai puțin importantă pentru economia domestică este că, animalele, precum: gășce, rațe etc. ținute în pivnițe obscure se îngrașe mult mai repede de cât la lumină, fiind că la întunec respirația este mai slabă, prin urmare producția acidului carbonic este mai mică și această înlesnesc grămădirea grășimeii în corp.

Iată în scurt armoniile luminei cu condițiunile vieții animale și vegetale, cu echilibrul constant dintre dinsele, și dacă lumina exersă o influență însemnată asupra Naturei întregi, asta provine din cauza că determină un flux și un reflux ne'ncetat în schimbarea și re'noirea athomelor corpurilor.

Dar să mergem mai departe cu cercetările noastre în privința acésta.

De câte ori gândirea legată și mută la palida lumină a unei lumânări se desfășură și se animă într'o sală strălucită de lumină? Cine nu e óre cum fericit, după ce a suferit împovărătorea căldură și lumină a sórelui, d'a se afla într'o semi-obscuritate frescă unde încercă o liniște voluptoșă în umbră? N'afli blestemat vr'o dată lumina lunei, așa de poetică pe d'altă parte, când acoperă cu argintia și blanda'i lumină pădurile și văile, pentru că combate trebuința somnului atât de necesarie creerilor noștri osteniți.

Când creerul unui om este sărătos și cur sagacitate se pǖte lesne feri de beție. Dar nimic nu pǖte înlătura dispozițiunile saǖ inclinările ce ne pǖte înspira o primăveră întunecoșă și ploioșă; asemenea niminui. de are pușină superioritate în ideii, nu pǖte rezista la expansiunea entusiasmată ce provocă o și radióșă, când totul înflorește, când totul strălucește ca o roă de aur, când totul este îmbălsămat, când totul în Natură resună de înțelepte armonii. De unde vine cu tóte astea că atâtea individe protestă în contra acestui fapt de strânsă legătură ce avem cu fenomenele ce ne înconșoră? Pentru că pușinii ómenii cunosc astă maximă adevărată a lui Spinoșa :

„Libertatea de care se fălesce fiă care, conșistă în ast fapt că, ómeni au conșciința de voința lor, fărǖ ca adesea să se înduoiască de cauză care o determină.“ Învățatul cel mai blând și cel mai circumspect, absorbit peste măsură de lungile și ostenitoarele meditațiunii, numai e stăpân pe voința sa, și cea mai mică turburare este de ajuns a'l face să pronunțe expresiunii violente și a săvârși acte blamabile. Din norocire însă dobăndesc

prin experiență obiceiul d'a preîntîmpina aste dispozițiuni supărătoare ale spiritului, și întru'acesta consistă superioritatea și nobila măsură a frumuseții morale. Aste dispozițiuni supărătoare ale spiritului nu rămân nepedepsite, ca și călcarea legilor naturei noastre.

Ascultați magica formulă a uneia din femeile cele mai inteligente din Germania?

„Conștiința, țice Rahel, este liberă dar nu voința; » acolo se afla confuzia. Cerințele voinței noastre sunt » ca să țicem așa în noi, și voința nu este de cât

sciū toți aceia care, cunoscînd umanitatea încercă în simpla lor credință d'a personifica legea spre a o presenta adorațiunilor omenesci; și o sciū așa de bine ca și *spiritele liniștite și științifice, alle căror convicțiuni s'au format încet și gradat printr'un șir de meditațiuni neînterupte asupra decretelor nemutabilei necesități.* Și de sigur acești din urmă nu sunt mai pucin convinși de cât cei d'ântîi, pentru că consideră pe om, nu ca o ființă aruncată din întâmplare în univers, ci ca un fenomen na-

⊙ înmormântare a Esquimalilor pe gheață.

„un friu ce putem trage d'o parte sau d'alta. Conștiința noastră imaginéază liberul consimțiment al forței, liberul consimțiment al necesității: astfel libertatea nu residă de cât în conștiință.“

Un alt învățat a țic'o în alți termenii: „Cei mai înțelepți țiceresc cel mult maniera cu care 'i conduce trebuința, și se mulțumesc.“ Astă observație esențială trebuie să dirige conștiința noastră și să devie principul *Educațiunei*. Voința noastră caută, cât 'i stă prin putință, să armonisețde tendințele sentimentului nostru cu cerințele legei naturale. O

tural, unit cu pămîntul așa de bine ca și planta, ca și dînsa nutrindu-se, crescînd, trăind și murind sub influința căldurei ș'a luminei.

Autorul acestui articol, după ce intră în mai multe considerațiuni filosofice și chiar metafisice asupra raporturilor ce există între spirit și materie, între lumină și viață, între modificațiunile creerului și facultățile intelectuale, în care nu voim a trage și a osteni pe lectorii noștri, adaogă următoarele cuvinte pline d'un mare adevăr: „Constatăm c'o vie mulțumire că: artiști, istorici și ómeai

de stat se aliază cu physici, cu chimiști și cu naturaliști, adoptând metoda lor pozitivă ca să potă aprofunda natura omului, și vedând legătura intimă a phenomeuelor, deducem că omul este capabil d'a determina raporturile nemutabile ce există între creerul său și lumea exterioară."

Iată cum doctorul Büchner, într'un uvraj în titulat: *Știința și Natura* apreciază savanta lecție a D-lui Moleschott:

„*Viața și Lumina* sunt două idei correlative ce sunt adesea apropiate una d'alta fără ca, în cele mai multe cazuri, acela care le întrebuițează ast-fel să aibă alt ceva de cât o percepție pucini-lămurită și un sentiment vag de raportul lor reciproc. În toate circumstanțele în care există lumină, există esemenea și viață: când e viață e lumină. Nic'un poet, nic'un romanțar n'a uitat s'aduc' a minte adesea în versurile lor aste două frumoșe expresiuni. Dar p'între aceia care se servă de dênsele, la câți le-a venit în gând a face să pătrundă ideea lor pină în raportul intim și științific care există între aste două idei, raportul care pôte fi considerat cu drept cuvânt, ca basă fundamentală a vieței organice!

„Fără lumină nu e viață! Fără lumină pământul ar fi o masă obscură și murtă, în loc de pacinica și vesela locuință a atâtor nenumărate creațiuni, fericite de existența lor. Dacă prima lumină care a pătruns, sunt milioane și milioane de ani, prin astă masă de vaporu dêsă ce înconjiura pământul la formațiunea lui, dac' astă primă lumină a desceptat prima scintee de viață pe suprafața globului, lumina a remas încă din acea epocă socia nedespărțită a vieței și cauza principală a cursului circular ne'nterupt ș'al transmutației materii, în care fluctuațiunile eterne de sus în jos și de jos în sus aruncă afară ființe numeroșe și forme variate ca să le înghiță apoi din nou dup' o scurtă existență. Ceea ce presimte sentimentul poetului, ochiul naturalistului recunoșce și vede, pentru că urmază raporturile vieței ș'ale luminei și descopere particularitățile.“ etc... etc.

Din parte ne n'avem nimic a adaogi înaiutea astor desvoltări savante, de cât a recunoșce, după cum am dis'o și altă dată, că există un raport strâns, o admirabilă armonie, atât între lumină și lumea organică cât și între dênse cu lumea neorganică.

O ÎMMORMENTARE A ESQUIMALILOR PE GHIAÇĂ.

Fie-care nație are obiceiurile sale deosebite în privința ceremoniilor funebre, la îngroparea morților; ele sunt în raport cu credințele religioșe, cu tradițiunile, cu clima și cu natura pământului.

La populi cei mai vechi, la Indieni, era obiceiul d'a arde cadavrele morților și d'a păstra cenușă lor, și după credințele lor religioșe femeia trebuia să fie arsă de vie împreună cu corpul bărbatului ei.

La Evrei ținea șapte zile ceremonia funebră, și pentru regi se prelungea pină la 30, și cadavrul se ardea sau se îmbălsăma. La Egipteni cei vechi era obiceiul ca îndată ce murea un om, de ori ce tréptă, se numea judecător d'între cei mai bătrâni, care trebuia să cerceteze viața mortului; dacă purtarea lui a fost nereprochabilă se da voie să i se fa-

că ceremonie funebră, la din contra cadavrul era aruncat într'o grôpă numită *Tartar*. Regii chiar nu erau scutiți d'acéstă judecată; ori cine murea dator nu se putea îngropa pină când rudele plăteau datoria mortului.

La Greci și la Romani s'a perpetuit mult timp obiceiul vechilor Israeliți d'a arde cadavrul morților sau d'a le îmbălsăma ș'-a le pune în grôpa familiei, la cimitiriu afară din oraș.

Multe popore sălbatiche în America și în Australia au obiceiul d'a înveli pe morți în rogojină și a i atârna de crăcile arborilor în pădur.

Nu ne propunem a vorbi aici de cât de Esquimali, adică despre caracterele acestui popor, despre felul viețuirii ș'al îmmormintării morților lor.

În țerrile immense și acoperite de ghiacă care se întind la marginile Americii de miadă noapte și o mică parte din Asia există o rasă de oameni cu totul deosebiți de ceilalți locuitori ai Lumi-nuoa. Astă rasă de oameni, care, cu totă asprimea climatei, nu se plâng de partea ce a priimit dela Natură, sunt Esquimali, numiți astfel prin corupție din dicterile *Eskî-man-tik* (mâncători de pește crud).

Maî mulți secolî au fost neconoscuți vecinilor lor, aceștia nu maî bănuia că există în Univers alți oameni de cât ei și priviau ca marginile lumi grămădile de ghiece eterne ce încongiura țerra lor.

Esquimali prin conformitatea generală a corpului lor pare că nu au aceeași origină ca celelalte popore indigene din America, și asta e fără îndoială cauza urei neîmpăcate ce le poartă sălbatici cari îi gîtuiesc fără milă. Esquimali sunt *parias* a Lumii noaș.

Cu toate că au statura mică, dar sunt foarte puternici, colora pelii este negricioasă, figura lată și umflată, ochi mici negri și vii, buzele grose și nasul turtit, părul negru, umeri lați și picioarele d'o micșorime neproporționată, sunt d'o necurăție desgustătoare. Caracterul lor este maî mult serios de cât vesel, fără a se îngriji pentru viitor. Mulțumit de sôrta sa, Esquimalul nu pismuesce p'aceea a Europeanilor și au un mare sentiment de amor pentru țerra lor.

Daca Natura îi-a destinat să trăiască în țerra ca aceea unde frigul este așa de mare, unde pământul acoperit cu ghiacă perpetue, nu produce de cât ici și colo nisce miserabile vegetațiuni, pe d'altă parte, eaca o mamă binefăcătoare a tutulor, a îngrijit să îmulțescă împregiurul lor animalele care să le procure toate cele trebuincioase alle vieței: hrană, îmbrăcăminte și locuințe.

Animalele de care sunt înconjurați sunt: balene, phoce, morse, urși albi, reni, castori, vulpi, lupi, boi moscați, câni; prin lacuri se găsec somni și alți deosebiți pești.

Carnea phocelor și a renilor formază nutrimentul lor principal și beau c'o mare aviditate uleiu de

phoce care tot d'o dată le servă și de combustibil pentru încălțit și pentru luminat.

Ast popor redus într'o stare de sălbăticie înare altă ocupație de cât pescuirea și vânătoarea spre a își satisface trebuințele naturale. A mânca este pentru Esquimali cea maî mare plăcere; la prânzul lor fie-care consumă aproape două pînă la trei oca de carne, pe care o manăncă maî mult nefriptă, și apoi staă amorțit ca șerpi pînă se sevirsasce digestia.

Îmbrăcăminte lor este foarte simplă și se face din piei de phoce și de animale sălbatice; femeile lor au haine maî lungi și un capișon în care mamele poartă copii goi pînă în vîrstă de trei ani. Botinele lor au carimbî mult maî lungi de cât ai bărbaților, pînă la cîpse, în care se ăice că pun câte o dată și copii, când au maî mulți. Ele nu știu ce sunt cocuri, creponuri și fileuri, dar vor să se arate frumoșe și n'au alte podobe de cât dinți și ghiare de urși albi, pe care îi atîrnă și îi lăgă cu pîrul lor împletit ca cîdele; apoi au și obiceiul de a își pistrița figurile cu deosebite culori.

Esquimali n'au știut să domesticescă renul ca Laponi, ci înhamă de ce saă douăspredece câni la săniile lor pe care le fac din falcî de balene învelite cu piei de urși saă de phoce.

Inductria acestui popul este în raport cu trebuințele lor pucin numeroșe. După cum ne spun călătorii, Esquimali din Labrador locuiesc iarna în caverne săpate în ghiacă, așternute cu mușchi și cu piei de animale, avînd drept ușă o bucată mare de ghiacă. Vara, care este foarte scurtă, și fac locuințe aeriene din oșe de balene acoperite cu piei de animale.

Într'o țerră fără vegetație, fără păduri, unde semințele nu pot încolți, singurul combustibil este untura de phoce, cu care se servă spre a se încălții, a își lumina locuințele și a își frige câte o dată și carne.

Ei sunt foarte superstițioși și cred în vrăjitori și într'un geniū bun numit *maneto*. Nu suntem siguri daca au ei vr'o idee exactă despre *Fînța Supremă*,

În țerra Esquimalilor așezată în regiunile glaci-ale abia au putut pătrunde misionarii religioși, au făcut școlă și 'i au mai scos pucin din starea de sălbaticie. Semențele civilizațiunii nu pot străbate prin-țacele locuri triste ca să prindă rădăcini, ele se usucă întocmai ca semența bună cădută pe piatră, despre care vorbește așa de frumos parabola E-vangeliei.

Gravura ce aveți înaintea reprezintă o immormen-tare a Esquimalilor pe ghiacă, o ceremonie fune-bră foarte simplă. Se ved în toate părțile numai blo-ce și grămeți de ghiacă, și la ore-care depărtare în portul lor o corabie. Carul ce pörtă mortul este o sanie învelită cu piei de animale, trasă de patru indiviți; grópa asemenea este săpată în ghiacă și

se ved instrumentele cu care o taie: un fereștrou, lo-pată, ciocan și tirnăcop. Patru indiviți împrejurul grópei așteptă carul funebru. Nu se vede nici un preot care să se róge pentru sufletul repostatului.

Totul este jalnic și înfiorător ca și pustietatea monotonă a locurilor dup'împrejur. Pe cer numai apare o frumoasă auroră boreală, care în aceste re-giuni ține locul luminei solară; ea are forma unui cerc de lumină, în cele două părți opuse mai luci-tor și strebătat d'o cruce luminóasă. Ast phenomen pare că le ar dice: există o *Putere Supremă* care din regiuni mai înalte veghiază de la începutul lu-crurilor și îngrijesce de muritori

A.

VARIETATE.

Silintele inițiativei individuale pentru propagația învățământului merg ne'ncetat crescend. Repre-ducem liniile următoare pe care le extragem din *Curierul Rhinului de jos*.

„Avem a însemna un act de liberalitate, d'un caracter excepțional: s'a dat o sumă de 100,000 franci pentru fondarea unei școlă de comerț în orașul Mulhousa. Autori acestei virtuți sunt două junți comercianți din orașul acela, care, prin acti-vitatea lor, spiritul lor de inițiativă, cu 'ntelléptă îndrăsnélă au ajuns în pucin a'și face o stare in-dependintă. DD. Siegfried (Juliu și Jacob) par a fi jaluzi a face cunoscut ș'altora calea pe care a urmat cu folos; ei au voit să dé sbor spiritului de întreprindere comerciale în care sunt foarte inferiori Englesilor. Fondarea în Mulhousa unei școlă de comerț bine organizată pare că este primul pas în calea aceasta, făcut de DD. Siegfried arătând și bazele esențiale. Mai târziu vor propune înființa-rea unei societăți cu responsabilitate limitată, avend de scop crearea comptuarelor comerciale în punc-turile cele mai importante alle globului, pentru dezvoltarea comerțului de exportatie. Elevi e-șind din școlă de comerț de la Mulhousa vor fi trimiși în aste comptuare, unde vor termina prac-tica lor și unde se vor pune îndată în stare d'a face serviciuri mari neguțetorilor francesi.

Astă idee grandioasă care nu micșorează în nimic partea practică și realizabilă, a fost priimită cu aplaud de societatea industrială și s'a dat în cer-cetarea comitetului de comerț și comitetului de utilitate publică.

Un drum atmospheric pentru expedierea depe-șelor s'a stabilit și 'n Berlin. Două tuburi de fer paralele pun în comunicație bursa cu stabilimentul telegraphic; depeșele ajung într'un minut dintr'un loc în altul.

Typhus contagios în animale bintue acum mai tótă Englitera; medici Veterinari cécă a aplica a-nimalelor tratamente homeopathice. Poliția Sanita-ră a prins mai mulți măcelari vëndend în Londra carne de animale bolnave și a luat mesuri aspre în privința acésta.

D. Pasteur într'o lucrare a sa particulară reco-nóșce bunele efecte ale căldurei asupra vinului; căldura conservă și face vinul mai bun. El decla-ră că cei vechi conosceau mai multe fapte de na-tura acéstă. „Așa vinurile din Creta erau supuse „la o temperatură aprópe de ferbere ca să le îm-„pedece d'a se altera (strica), când trebuia să tré-„că marea.“